

Tina Dovč

MEDVED MIRKO RAZISKUJE GOZD

Ilustrirala Tina Dovč

Tina Dovč

Medved Mirko raziskuje gozd

Ilustrirala

Tina Dovč

Založila

REALKA, Jasna Colnerič, s. p.

Lastine 2e, 3250 Rogaška Slatina

Leto izdaje

2026

Noben del tega dela ne sme biti reproduciran, shranjen ali prepisan v katerikoli obliki oz. na katerikoli način, bodisi elektronsko ali mehansko s fotokopiranjem, snemanjem ali kako drugače brez predhodnega dovoljenja podjetja REALKA.

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici

[COBISS.SI](#)-ID [287803139](#)

ISBN 978-961-97516-8-8 (PDF)

Nekega jesenskega jutra se je medved Mirko počasi prebudil iz spanca. Pretegnil je svoje velike šape, široko zazehal in pokukal iz brloga.

»Kako lepo diši jesen!« je veselo rekel in se podal v nov dan.

Sonce je prijetno grelo gozd, ptički so prepevali svojo pesem. Mirko se je odpravil na sprehod, saj ga je zanimalo, kaj vse se skriva v gozdu. Sicer pa se je dogovoril s svojim prijateljem Jurijem, da se srečata na križišču poti med gabrom in belim topolom, na poti, ki vije mimo reke.

Na gozdni poti je torej srečal svojega prijatelja, ježka Jurija.

»Dobro jutro, Mirko!« ga je pozdravil Jurij.

»Ravno pravi čas si se zbudil. Danes ti bom pokazal skrivnosti našega gozda.«

Mirko se je navdušeno nasmehnil. »Komaj čakam!«

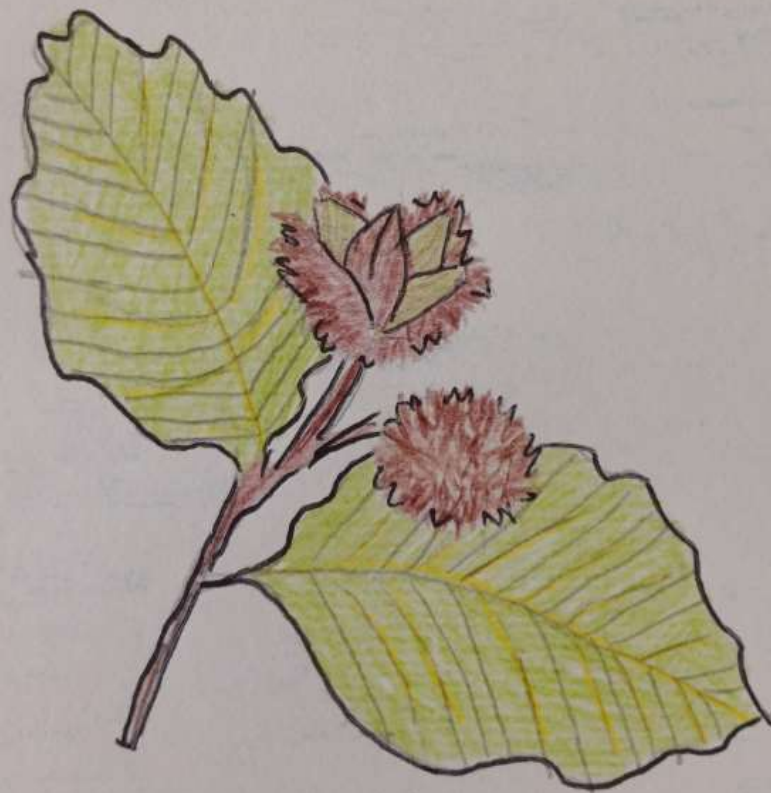
Jurij ga je najprej odpeljal do dela gozda, kjer so rasli listavci.

»Poglej okoli sebe,« je dejal. »Listavci imajo široke liste, ki so različnih oblik. Jeseni se obarvajo rumeno, oranžno in rdeče. Klorofil, ki barva liste zeleno, se jeseni razgradi in razkrijejo se drugi pigmenti. To so snovi, ki dajo stvarjem barvo.

Drevesa nato odvržejo listje, da se zmanjša izguba vode v zimskih mesecih, ko je ta manj dostopna.«

Mirko je imel od začudenja kar okrogle oči. Čisto drugače je, če greš na sprehod z nekom, ki se spozna na gozd.

Najprej sta prišla do mogočne bukve.

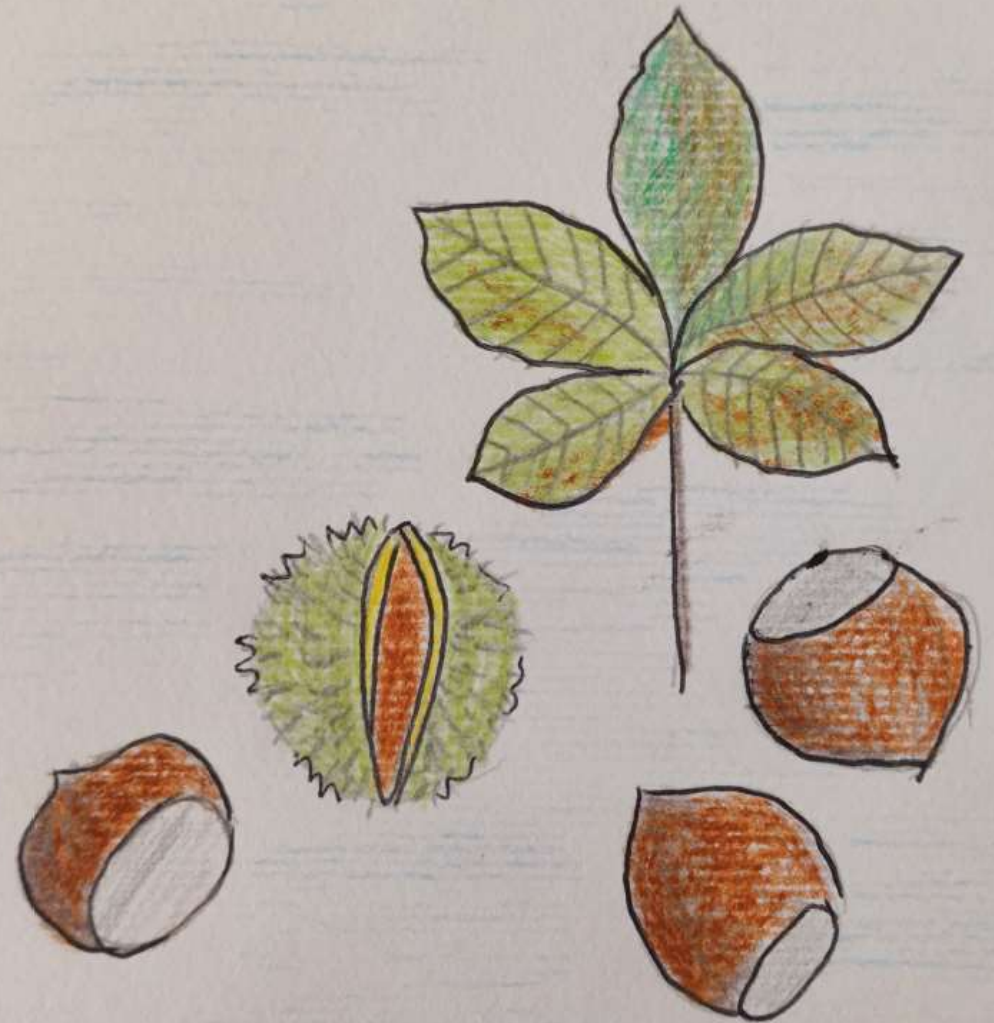
»Bukev ima gladko sivo lubje in njeni plodovi se imenujejo žirki,« je razložil Jurij. »Če si polh ali divji prašič, ga imaš rad, sicer pa večini živali ni prav nič okusen. Vsebuje namreč grenko snov, ki se imenuje tanin.«

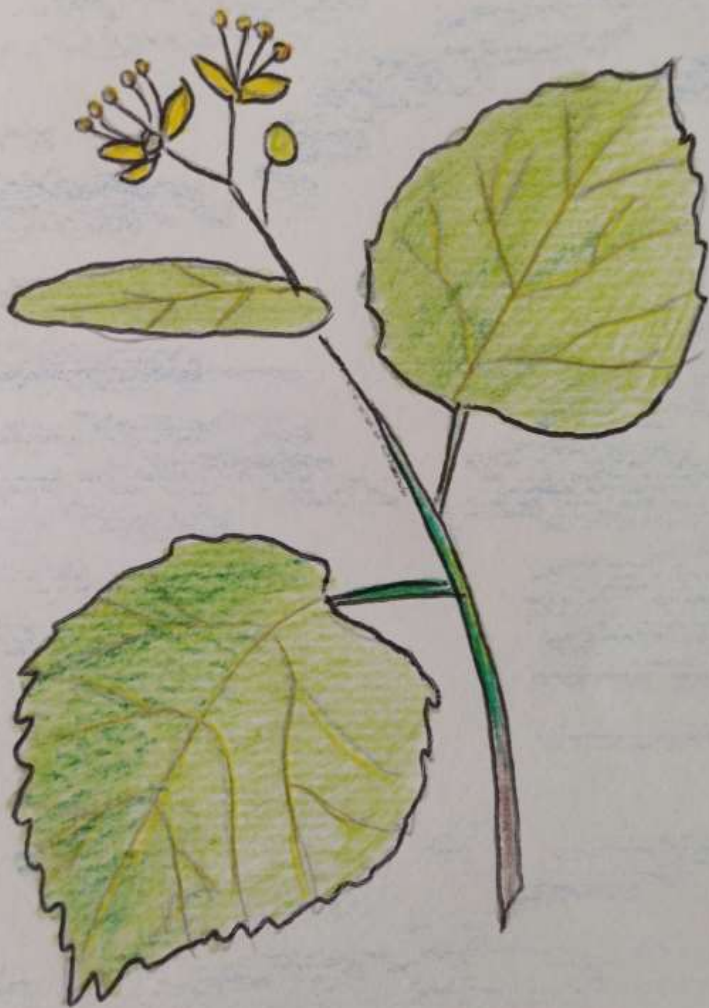
Nekoliko naprej je rasel velik kostanj.

»Jeseni nam podari okusne kostanje, ki jih ljudje radi pečejo. Užiten je pravi kostanj, poznamo pa tudi divji kostanj.« Ježek Jurij je pokazal na nekaj podobnega njemu!

»Kje pa so kostanji?« je začudeno vprašal medved Mirko. Ježek Jurij je dejal: »To je ježica. Izgleda kot mi, ježki, zato se tudi tako imenujejo. Notri pa se skriva ... Poglej!«

Ni bilo treba veliko dela, že je medved Miloš s šapkama odprl ježico in prikazal se je pravi pravcati kostanj.

Pot sta nadaljevala po mehki podrasti, ko je ježek Jurij od navdušenja poskočil in zaklical: »Juhuhu, lipa!« Kakšno veselje! Jurij je podučil medveda Mirka: »Lipa je krasna rastlina. V začetku poletja nabiramo lipovo cvetje za čaj. Najdemo jo tudi ob gozdnem robu, kot zdajle midva. V središčih vasi so se včasih zbirali pod njegovo ogromno krošnjo. Postala je simbolno drevo Slovenije.«

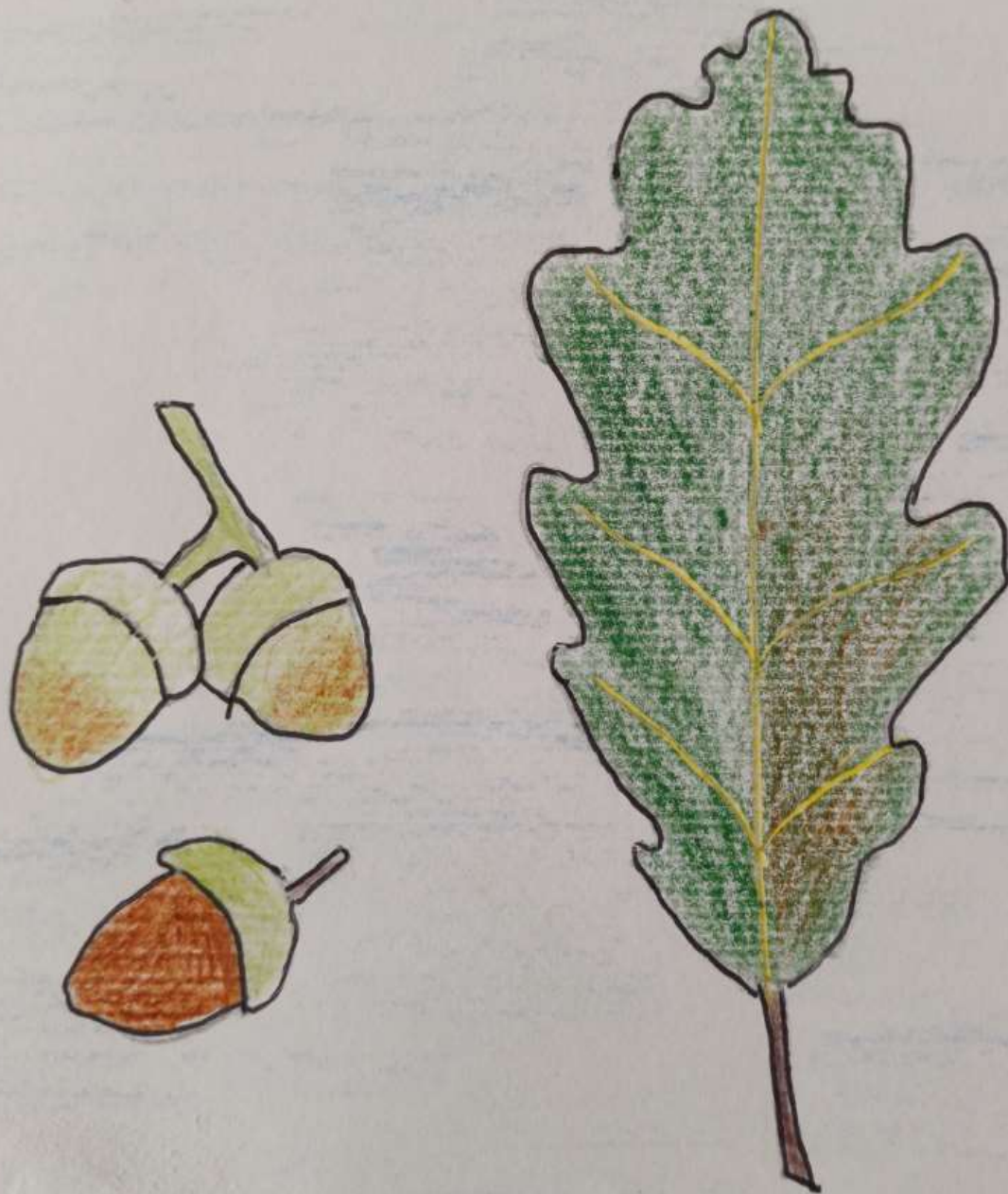
Pot ju je vodila do gromozanskih hrastov.

»Veš,« je rekel Jurij, »hrastov je več vrst.

Nekateri imajo velike, globoko zarezane liste, drugi nekoliko manjše. Imenujemo jih dob, graden, cer in tako naprej. Iz hrasta plutovca izdelujejo celo plutovinaste zamaške. Vsi pa rodijo želod.«

Mirko se je spomnil, kako je enkrat med sprehodom mimo vasi pri enem izmed smetnjakov videl odvržen plutovinast zamašek. Z zanimanjem je pobral želod in ga občudoval. Ježek Jurij ga je podučil: »Želodi so zelo hranljivi, zato so hrana mnogim živalim. Da iz želoda vzklije nov hrast, je potrebno veliko svetlobe. In še veverice jih odnesejo in skrijejo po duplih in drugih skrivališčih.

In ker so veverice prave pozabljivke, iz kakšnega zablodelega želoda kdaj zraste pravi novi hrast.«

Nedaleč stran je rasel javor. Ježek Jurij je zaklical: »Poglej, ostrolistni javor! Pogost je tudi gorski javor, le bolj v hribih in pa maklen.« Medved Mirko je vprašal: »In kaj rodi javor?« Jurij mu je odgovoril: »Javor rodi padalce ali letalce. To sta dva plodiča s krilcema, ki se držita skupaj. To pa zato, da ju veter lahko ponese daleč od matičnega drevesa. Tako ima več možnosti, da zraste novo drevo!« Mirko je bil navdušen nad tem, kako je v naravi ustvarjeno vse točno tako, kot mora biti.

Ob potočku je rasla jelša.

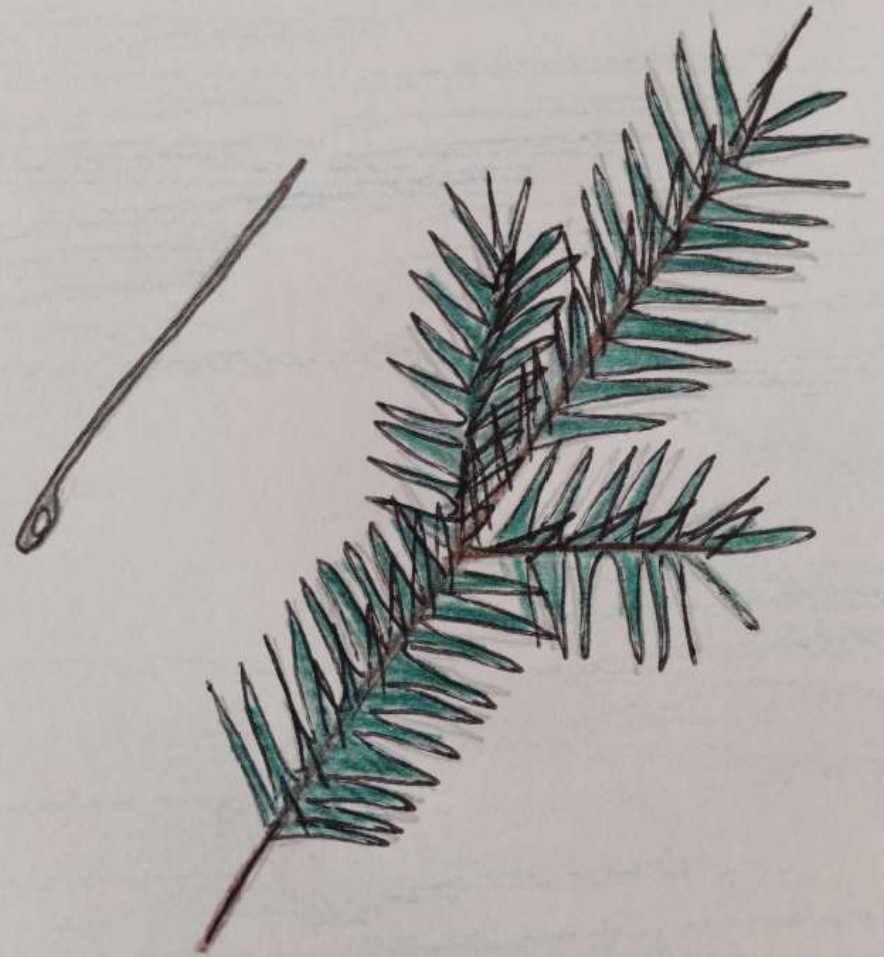
»Jelša ima rada mokra tla, zato pogosto raste ob vodi,« je povedal Jurij. »Kdaj je celo kakšen kraj dobil ime po jelši. Na primer Olševek v Šenčurju.«

Ko sta si ogledala listavce, ga je ježek Jurij vodil v temnejši del gozda.

»Tukaj rastejo iglavci,« je dejal Jurij. »Liste imajo dolge in špičaste, zato jih imenujemo iglavci, ker izgledajo kot igle za šivanje. In malo tudi kot moje bodice! Drevesa so odporna na mraz, zato ostanejo zelena skozi celo leto.«

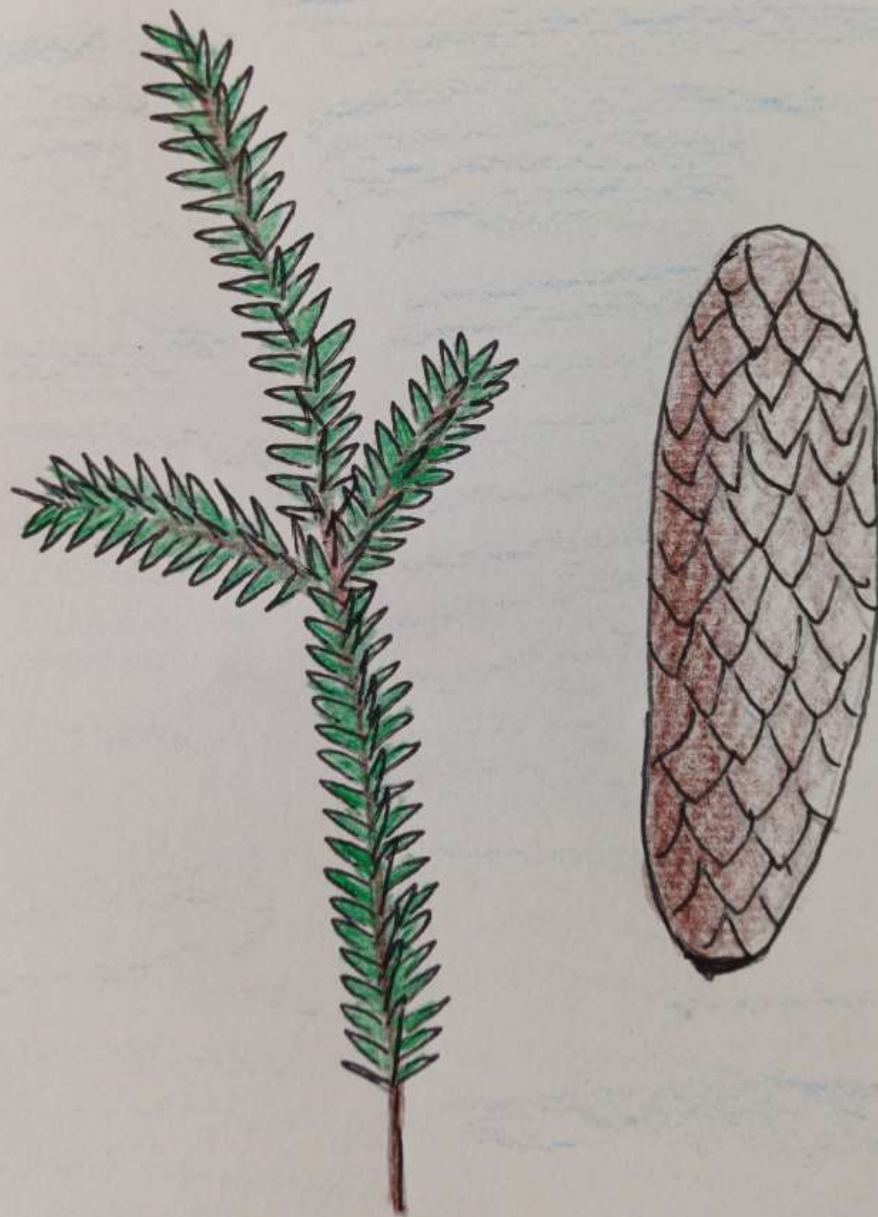

Kjer gozd ni bil porasel, je rasla visoka praprot in trava. Spodaj ob poti je tekel potok. Praprot se lahko zelo razraste. Ježek Jurij ga je spomnil na čarobno moč praproti: »Veš, Mirko, od nekdanj so ljudje verjeli, da če na kresno noč pade praprotno seme v škorenj, potem lahko slišijo govorico nas, živali! No, v resnici praprot nima semen, temveč trose, s katerimi se razmnožuje. Skrivajo se na spodnji strani listov.« Medved Mirko je dobro poznal gosto praprot, skozi katero se je včasih prebijal na svojih poteh.

Naprej sta občudovala visoko smreko.

»Njene storže pogosto najdemo na tleh,« je povedal Jurij. »Ob toplem vremenu se razprejo in veter raznese krilata semena. Če jih odloži na primerno mesto, lahko iz tega semena zraste novo drevo.« Medved Mirko se je spomnil, da je spomladi, malo po tem, ko se je prebudil iz zimskega spanja, v gozdu videl hoditi ljudi. Smukali so se okoli smrečic. Le kaj so iskali? »Nabirali so smrekove vršičke, ki imajo veliko zdravilnih lastnosti. Iz njih izdelujejo sirup.«

Zraven je rasla skupina borov.

»Bor ima dolge iglice, ki rastejo skupaj po dve, njegovo lubje pa je rjavkasto in razpokano. Poglej, kako svetlo je tukaj! Bor ima rad svetlobo. Predvsem rdeči bor raste na slabih tleh, pa še odporen je na sušo in zmrzal. Jeseni dozori strožki, iz njih pa semena izletijo naslednje leto.«

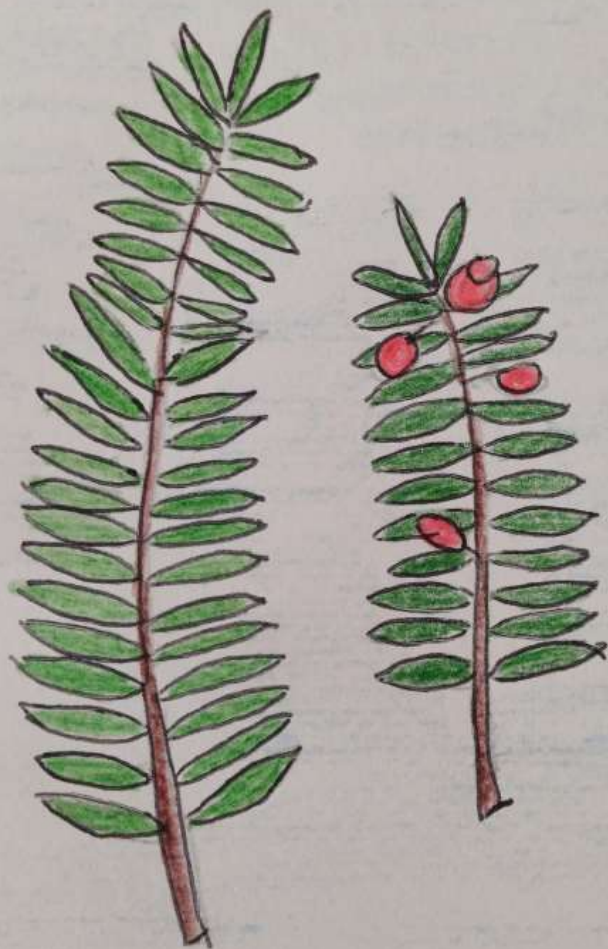
»Vau!« je bil navdušen Mirko.

Nekaj korakov naprej je stala jelka.

»Njene iglice so mehkejše in ploščate, temno zelene, na spodnji strani pa imajo dve črti. Za razliko od smreke jelkine iglice prav nič ne bodejo! Storži pa rastejo pokonci na vejah in razpadejo na drevesu, zato ga na tleh ne moreš nikoli najti.«

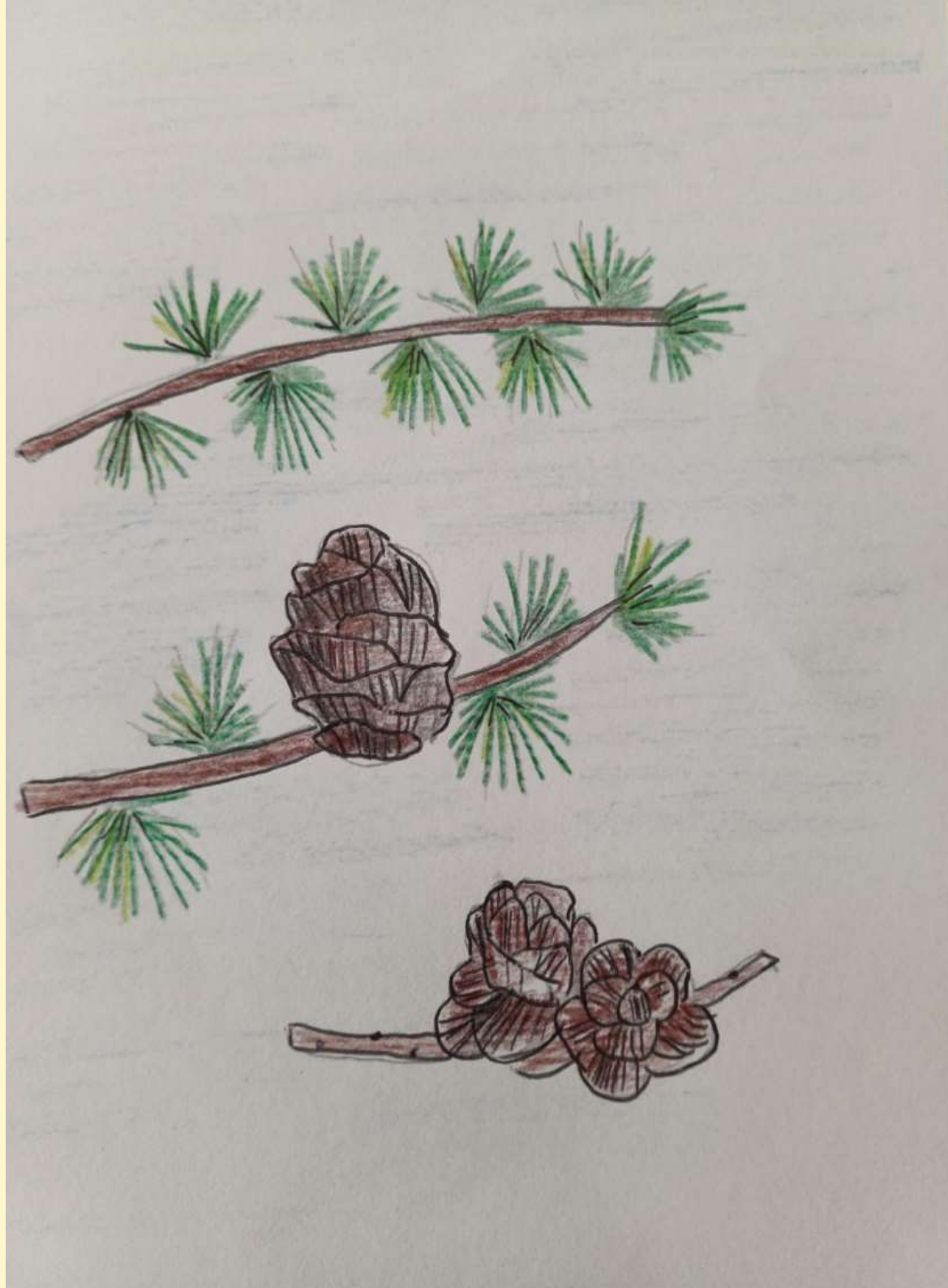
Medved Mirko, tak sladkosnedeč, kot je bil, se je takoj spomnil, katero je drugo ime za jelko: »Jelki rečemo tudi hoja. Čebele nabirajo hojev med iz mane na iglicah jelke in lubja.« Medvedu Mirku so se začele cediti sline.

Pri križišču glavnih poti je rasla mogočna tisa.
»Tisa je zelo posebno drevo,« je opozoril Jurij.
»Njeni rdeči plodovi so lepi, vendar niso primerni
za uživanje in jih vedno samo občudujmo.
Celotna rastlina je za človeka in konje strupena,
razen rdečega mesnatega ovoja okrog semena.
Za divjad, ovce, koze in krave pa nima posledic.
In nikoli, res nikoli, ne nabirajmo vršičkov tise,
saj so prav iglice najbolj strupene!« Medved
Mirko je dejal: »Tako lepa, a tako strupena!«
Spomnil se je, da je kar nekaj tis srečal, ko je
vandral po doline reke Kokre in se smukal okoli
tamkajšnjih kmetij. V bližini domačij je pogosto
stala velika tisa. »Tise so že od nekdanj veljale za
posebno, sveto drevo. Dosežejo tudi visoko
starost, tudi do 1000 let!«

Na hribčku so stali trije visoki macesni. Ježek Jurij je razložil: »Poglej, medved Mirko! Macesni! Kako lepo žarijo v rumeni barvi! Še malo, pa bodo tudi njemu odpadle iglice. Macesen je edini iglavec, ki odvrže iglice!« Medved Mirko se je spomnil, kako se je lani konec oktobra sprehajal tam okoli Vršiča in proti Slemnovi Špici zrl v zlato-rumene oblake macesnovih dreves. Kako lep prizor je bil, preden se je zazibal v zimsko spanje!

Mirko je bil navdušen.

»Nisem vedel, da je v našem gozdu toliko različnih dreves! Vsako je nekaj posebnega.«

Jurij se je nasmehnil.

»Prav zato je gozd tako čudovit. Vsako drevo daje hrano ali dom živalim, nudi senco, proizvaja kisik!«

Ko se je začel dan prevešati v večer, sta prijatelja sedla na velik štor.

Mirko je pogledal okoli sebe in opazil, da zdaj drevesa prepozna veliko bolje kot zjutraj.

»Hvala, Jurij. Danes sem se naučil, da je gozd poln skrivnosti, če jih le znaš opazovati. In če imaš s seboj prijatelja, ki ti jih razkrije.«

»In to je šele začetek,« je pomežiknil ježek.

»Naslednjič bova spoznavala gozdne živali.«

Mirko se je nasmehnil. Vedel je, da ga čaka še veliko gozdnih dogodivščin.

